

11. Hoffmaster B. Under standing suffering. In: Suffering and Bioethics. Coord. R.M. Green, N.J. Palpant. New York: Ed. Oxford University Press, 2014, p.45.
12. Dicționar de Filosofie și Bioetică. Autori: T.N. Țârdea, P.V. Berlinschi, D.U. Nistoreanu, A.I. Eșanu, V.I. Ojovanu. Chișinău: Centrul Editorial-Poligrafic „Medicina”, 2004, p.16.
13. Moldovan I. Viața, suferința și moartea în condiția spirituală a existenței creștine. În: Sensul vieții, al suferinței și al morții. Materialele simpozionului științific internațional, 29 februarie-2 martie, 2008. Alba Iulia: Ed. Reîntregirea, 2008, p.77.
14. Paulescu N.C. Filosofie fiziologică. Cele patru patimi și remediile lor. Bacău: Ed. Vicovia, 2014, p.6.

ASPECTUL MULTIDIMENSIONAL AL VULNERABILITĂȚII LA VÂRSTNICII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Ana Popescu, cercetător științific, asistent universitar

Gabriela Șoric, – cercetător științific coordonator

Laboratorul științific de gerontologie, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Chișinău, R. Moldova

ana.popescu@usmf.md

gabriela.soric@usmf.md

THE MULTIDIMENSIONAL ASPECT OF VULNERABILITY IN THE ELDERLY FROM THE REPUBLIC OF MOLDOVA

The percentage and absolute growth of the elderly population is one of the essential attributes of the contemporary era. The elderly represent a heterogeneous group from a socio-economic and medical point of view, being the most vulnerable category of patients against the background of current age changes. The quality of life of the elderly population is often accompanied by a physical, cognitive and sensory decline, which can reduce autonomy and favor the establishment of addiction.

Introducere. Procesul de îmbătrânire umană este complex și multifactorial, fiind însoțit de scăderea capacităților funcționale și cognitive ale

corpului uman. Creșterea procentuală și absolută a populației vârstnice este unul dintre atributele esențiale ale epocii contemporane. În anul 2019 circa 703 milioane de persoane de pe globul pământesc aveau vârsta mai mare de 65 ani. Vârstnicii reprezintă un grup eterogen din punct de vedere socio-economic și medical, fiind cea mai vulnerabilă categorie de pacienți pe fundalul modificărilor de vârstă prezente. Modificările apar în toate organele și sistemele de organe, iar evaluarea pacientului vârstnic se concentrează pe o interpretare generală. Calitatea vieții populației vârstnice, este adesea însoțită de un declin fizic, cognitiv și senzorial, care poate reduce autonomia și favorizează instalarea dependenței. Complexitatea factorilor ce influențează sănătatea vârstnicului conduc la scăderea funcționalității și un prognostic negativ.

Scopul: Evaluarea particularităților clinice și stabilirea ponderii sindroamelor geriatrice la pacienții vârstnici vulnerabili.

Materiale și metode. În studiu au fost incluși 399 de pacienți cu vârsta de 65 de ani, medie a constituit $72,71 \pm 0,30$ ani. Toți respondenții au fost examinați consecutiv pe măsura internării în secția specializată de geriatrie a IMSP Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății în perioada ianuarie 2020 - august 2022. Cercetarea a inclus anchetarea, examinarea clinică (examenul geriatric complex), scoruri geriatrice de evaluare (Katz, Lawton, Tinetti, MMSE, Nottingham). Datele obținute au fost prelucrate în pachetul soft STATISTICA 7.0.

Rezultate. Din cei 399 de vârstnici implicați în studiu cu vârsta ≥ 65 ani, conform scorului VES-13, 310 vârstnici au prezentat ≥ 3 p., valoarea medie a scorului VES-13- $7,88 \pm 0,19$, vârsta medie a constituit $73,59 \pm 0,36$ ani. Conform EGC: autonomia – scorul Katz($10,24 \pm 0,12$), Lawton($12,04 \pm 0,22$), mersul și echilibrul Tinetti($20,44 \pm 0,85$), statutul cognitiv MMSE($24,42 \pm 0,21$), depresia Hamilton($6,55 \pm 0,28$), statutul nutrițional MNA($23,69 \pm 0,70$), performanța fizică SPPB($7,37 \pm 0,21$), Groningen($6,63 \pm 0,21$). Valorile medii ale scorurilor – Katz a avut corelații directe cu scorurile – GFI($R_r = -0,47$; $p < 0,05$), SARC-F($R_r = -0,57$; $p < 0,05$), SPPB($R_r = 0,46$; $p < 0,05$) ; scorul Lawton a corelat cu: reducerea vitezei mersului($R_r = -0,47$; $p < 0,05$), Indicele Charlson($R_r = -0,40$; $p < 0,05$), GFI($R_r = -0,54$; $p < 0,05$), SARC-F($R_r = -0,60$; $p < 0,05$), SPPB($R_r = 0,61$; $p < 0,05$) ; scorul MMSE a corelat cu : GFI($R_r = -0,43$; $p < 0,05$), SARC-F($R_r = -0,41$; $p < 0,05$), SPPB($R_r = 0,46$; $p < 0,05$) ; scorul Hamilton a corelat cu : GFI($R_r = 0,64$; $p < 0,05$), SARC-F($R_r = 0,53$; $p < 0,05$).

Evaluarea sindroamelor mari geriatrice a relevat ponderea acestora în grupul vârstnicilor vulnerabili, cea mai mare pondere a avut-o sindromul algic – 91,93% de cazuri, cu valoarea medie a scorului Scalei Vizuale Numerice (SVN) – $4,88 \pm 0,12$ de puncte, următorul a fost sindromul de cădere – 61,29% de pacienți, iar la 83,22% de pacienți a fost stabilit un risc crescut de recidivă a căderii. În grupul pacienților incluși în studiu, sindromul de cădere s-a soldat cu consecințe traumatice la 21,29% de cazuri. Sindromul de constipație a fost stabilit la 59,67%, incontinență urinară – 55,80%, sindromul depresiv - 53,87% dereglări cognitive - 23,62% de pacienți vârstnici, sindromul de deshidratare – 23,22% de cazuri, sindromul de malnutriție a fost diagnosticat la 11,93% de cazuri de pacienți.

Evaluând statutul senzorial al pacienților a fost stabilită ponderea hipocuziei de 49,03% și a scăderii acuității vizuale la un procent de 75,48% de vârstnici din studiul dat.

Concluzie. Conform datelor obținute cele mai frecvente sindroame geriatrice depistate la vârstnicii incluși în studiu sunt sindromul algic, de cădere și constipație. Pacienții vârstnici cu multiple sindroame geriatrice au avut o calitate a vieții precară. Cei mai afectați itemi au fost energia, somnul, durerea și abilitatea fizică.

Cuvinte-cheie: vulnerabilitate, sindroame geriatrice, vârstnic.

ASPECTE BIOETICE ALE ACUPUNCTURII ÎN MEDICINA MODERNĂ

Tudor Turchin, student, anul V. Medicină

Facultatea de Medicină nr.1

Coordonator științific: *Vitalie Ojovanu*, dr. hab. în filos., conf. univ.

Catedra de filosofie și bioetică, Universitatea de Stat de Medicină

și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Chișinău, R. Moldova

tudorturchin1234@gmail.com

BIOETHICAL ASPECTS OF ACUPUNCTURE IN MODERN MEDICINE

Acupuncture is a traditional method of treatment through which we obtain benefits without subjecting the body to adverse effects. A bioethical aspect that I want to highlight in this article is the principle of non-harm